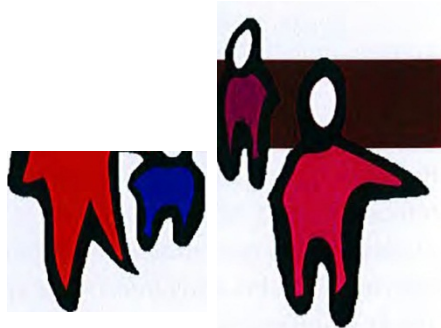


Artikulu hau erabiltzeko jatorrizko iturria eta web-orria aipatu behar dira. [www.golden5.org](http://www.golden5.org) web-orriko informazio guztiak copyright eskubideak betetzen ditu.

## GOLDEN ARLOAK



### FAMILIA ETA ESKOLA

Knud Jensen , Frode Joseng eta Maria José Lera (2007)

Aurkibidea:

Harremanen garrantzia.....	1
lankidetzeta- eta ulermen-maila.....	3
Gurasoen parte-hartzea.....	4
Familia-eskola harremana hobetzeko estrategiak: GOLDEN funtsezko urratsak.....	7
Aipamenak.....	9

#### Harremanen garrantzia

Familiaren eta eskolaren arteko harremana Golde5 proiektuko oinarri garrantzitsuenetako bat da. Europa osoan, familien babesa eta itxaropenak oso desberdinak dira. Familien jarrera zein irakasleena bereziak eta bakarrak izango dira herri bakoitzean eta eskualde bakoitzeko ikastetxeak desberdinak izango dira. Desberdintasun horiek kontuan izanik, proiektu osoko zeharkako helburua eta nagusia "familien, ikasleen eta eskolaren arteko lankidetzeta-giroa sortzea da, elkar errespetatu eta ulertuz, lorpen akademikoak hobetzeko eta gelan egokitze soziala areagotzeko

Bi arrazoi nagusi daude familia eta eskola lotzeko, bata legegintzazkoa eta bestea kontzeptuzkoa.

Legegintzazko arrazoiak legeetan du oinarria. NBEren Giza eskubideen Aitorpenak, 1984. urteaz geroztik, ezartzen du gurasoak direla beren seme-alaben heziketaren erantzule nagusiak (26. artikulua 3. atala). Norvegiako Adingabearen Legean gurasoek seme-alaben hazkuntzan duten garrantzia azpimarratzen da, babestu eta ahal duten neurriko heziketa emanez.

Hezkuntza Legeak (1. artikulua) dio eskolaren eginkizuna familiekin euren seme-alaben hazkuntza eta heziketan elkarlanean aritzea dela. Argi jasota dago familiekin dutela beren seme-alabak hazteko erantzukizuna; hori dela eta, beraz, ikasgai nagusienetako partaide izan behar dute (97, 30)

Marko teorikoak ere familien rola garrantzia azpimarratzen du neska-mutilen eskolako arrakastan (Birkemo, 2002; Ungí Norge, 1992; PISA txostena, 2003; Bo, 2002 eta Siles, 2003). (ELGA) Ekonomia Lankidetzaren eta Garapenerako Antolakundearen 1997ko "Gurasoak eskolako ikaskide modura" artikuluan, familiaren eta eskolaren arteko harremana aztertzen da. Artikuluak azaltzen du gurasoen ekarpenak beren seme-alaben eskolako hobekuntzan eragin handia duela; beraz, argi geratzen da elkarrizketa eta lankidetzaren maila guztietan sustatzeak duen garrantzia eta batez ere urterik goiztiarrenetan harreman onak eraikitzeak. Kanadako proiektu batek (Coleman eta Collinge, 1993) erakusten du eskolarekiko gurasoen jarrera positiboek eragina dutela haurren poztasunean eta motibazioan. Eskola behartuta dago gurasoen partaidetza eta lankidetzaren sustatzeri; izan ere, neska-mutilen eskolako emaitzak hobetzeko eragilerik garrantzitsuenak dira.

Neska-mutilentzat garrantzi handikoa da inguruan dituen helduen arteko harremana positiboa dela nabaritzea. Datuek frogatzen dute lankidetzaren jardueretan esperientzia ona izan eta helduekin harreman onak dituzten neska-mutilek arrisku gutxiago dutela euren garapenean, eskola-arazoetan zein eskolaz kanpoetan. (Parra eta Sánchez, 2002; Wentzel, 1998).

Eskolako lorpenen % 23 familiaren babesarekin lotu daitezke (Berg 2002). Horrek adierazten du familiaren eta eskolaren arteko harremanen kalitatearen, eskola-lorpenen eta eskola-doikuntzaren artean korrelazio ona dagoela (Stortings melding 14, 1997-98). Neska-mutilen eskolako lorpenen bi eragile nagusiak gurasoen heziketa-maila eta familiaren eta eskolaren arteko lankidetzaren kalitatea dira (Nordahl 2006).

Neska-mutilen hazkuntza eta heziketa gurasoen erantzukizuna dira, eta eskolaren rola bi zeregin horietan familiei laguntzea da. Familien eta eskolaren arteko harreman on batek eragin positiboa izango du motibazioan, eta epe luzera, ezarritako helburuen lorpena ekarriko du (NOU 1995; Wentzel, 1998).

Gurasoen babes soziala eta akademikoa nabaritzeak neska-mutilen gaitasun-zentzuan, ikasgaietako interesean, eskolako lorpenetan eta harremanak sortzeko motibazioan eragina izango du (Wentzel, 1998).

Ikasgaietan gurasoen babes hori ez duten neska-mutilengan estresari loturiko gaixotasunak jasateko arriskua hirukoiztu egingo da.

(buruko mina, urdaileko mina, muskuluetakoa mina, eta hazteko arazoak ). Oso harreman estua dago familiaren babesaren eta ikasleen jokaera, errendimendu akademikoa eta beren buruarekiko segurtasun sentipenaren artean (Coleman et.al. 1996).

## Lankidetzak- eta elkar ulertze-mailak

Thomas Nordahlek (2006) familiaren eta ikastetxeen arteko hiru lankidetzak-maila eta hiru elkar ulertze-maila ematen ditu aditzera.

Lankidetzak-mailak:

- 1. maila: Ordezkaritza-lankidetzak: gurasoek erakundeetan parte hartzea eskatzen du.
- 2. maila: Zuzeneko lankidetzak: elkarriketak, ulermena eta ikasleen, familiaren eta ikastetxearen arteko adostasunak
- 3. maila: Zeharkako lankidetzak, familiak seme-alaben eskolako errendimendua hobetzeko egiten dituen zeregin guztiak biltzen ditu.

Informazio-mailak:

- 1. maila: bi norabideko informazio trukaketa.
- 2. maila: elkarriketak: ikasleei eragiten dieten gaien buruzko komunikazioa eta eztabaida.
- 3. maila: ekarpena eta eragina: elkarrekin adostutako erabaki garrantzitsuak.

Familia, orokorrean, pozik dago informazio-mailarekin. % 75ek uste du ez duela eskolarekiko benetako eta bidezko harremana. Bostetik lau ez daude ados 3. mailarekin, eta uste dute eskolan duten eragina oso txikia dela. Familia-eskola harremanetan esperientzia ona duten gurasoen seme-alabek, gehienetan, eskola-erantzukizunak izaten dituzte, eta ez dute arazorik sortzen. Arrakastarik handiena lortzea eta eskolara ondoen egokitzea estu-estu lotuta daude eskolarekin harremanetan dauden familiekin eta harengan eragiten dutela uste dutenekin.

Eskolan porrot egiten duten neska-mutilen gurasoek, ziurrenik uste izango dute beren familia-eskola harremanak, nagusiki, norabide bakarreko komunikazioan oinarritzen direla. Eskolara gaizki egokitzen diren seme-alabak dituzten familien bi herenek uste dute eskolarekiko lankidetzak ez dela ona eta errudungilea dela.

Epsteinek (2001) familiaren eta eskolaren arteko lankidetzak sei urrats proposatzen ditu:

- o 1. urratsa: familientzako laguntza hazkuntzari dagokionez.
- o 2. urratsa: informazioa: familiak ikasgaietan heztea eta seme-alaben lorpenak komunikatzea.
- o 3. urratsa: borondatezko bertaratzea: gurasoak eskolara joatera eta gelako jardueretan parte hartzera gonbidatzea.
- o 4. urratsa: etxean ikastea: gurasoak ikasgaietan heztea.
- o 5. urratsa: eragina: familiak euren seme-alaben eskolako maila desberdineko gaietarako erabakiak hartzera gonbidatu.
- o 6. urratsa: eskola bere inguruarekin harremanetan jartzea: gizarte-baliabideak eta familia eta neska-mutilentzako zerbitzuak koordinatzea.

## Gurasoen parte-hartzea

Gurasoak oso baliabide garrantzitsua dira neska-mutilentzat. Haiek duten garrantziaz jabetu daitezenean hiru alderdi nagusi hartu behar dira kontuan: lehenik eta behin, esanguratsuak direla sentitu behar dute, eta laguntzeko arazoak ulertu behar dituzte, duen garrantzia eta nola lagun dezaketen. Bigarrenik, eragina dutela sentitu behar dute, eta ikusi behar dute beren ahalegina beren seme-alaben eskolako arrakasta bihurtzen dela. Hirugarrenik, gurasoek eskolaren babesa nabaritu behar dute, helburu bateratuak dituztela eta beren seme-alaben izenean ari direla lankidetzan.

Seme-alaben errendimendu akademikoa hobetzen laguntzeko egiten ari diren lana garrantzitsua dela ulertzen duten gurasoek, eta seme-alaben heziketarekin konprometitzen direnak, aldaketak eragin ditzakete beraiengan ere (Alter, 1982). Guraso eta seme-alaben arteko harremanak aldatzeak familia-sistemaren beste zenbait alderditan eragina izan dezake. Seme-alaben bizimoduaren aldaketek familiaren bizimoduaren aldaketa ekar dezakete. Eskolarekiko jarrera irekiagoak tokiko gizartearekin harreman handiagoa izateko aukera eman lezakete. Seme-alabei laguntzen dieten amek euren hezkuntza-egoera berrazter dezakete eta euren ibilbide akademikoa hasi. Horrez gain, Alterrek iradokitzen du guraso-taldearen sistemak sortzea elkarreraginean ikasteko, bakoitzaren egoera ezagutuz eta, horrela, neska-mutilen bilakaeraren jakitun izanez.

Halere, NOVAko zenbait artikulutan (2000-2002), nabarmentzen dute familia eta eskolaren arteko harremanen egoera, orokorrean, ez dela behar bezalakoa. Eskola gehienei ez zaizkie gustatzen aurrea gehiegi hartzen duten eta gehitxo arduratzen diren gurasoak. Ondorioz, gurasoek zalantzak dituzte eskolak haien harremanaz eta lankidetzaz dituen itxaropenei buruz. Gurasoek ez dute beren burua berdintasun egoera batean ikusten familia eta eskolaren arteko lankidetzan; aldiz, irakasleek boterea dutela uste dute. Zalantza hori areagotu egiten da gurasoak etorkinak badira, ez dituztelako beste gurasoak ezagutzen eta eskolako bileretan ere gutxiago parte hartzen dutelako (Velchez, 2004).

Irakasleek erakundearen boterea dute, eta guraso askok haiek baino gutxiago direla uste dute, eta eskolako zigorren beldur dira; izan ere, eskola edo irakasleak kritikatzeko badituzte, beren seme-alaben kalterako izan daitekeela uste baitute. Gurasoek oso gutxitan jasotzen dute eskolaren aldeko gizarte-babesa, nahiz eta irakasleek *ematen dietela esan*. Gurasoek beren buruarengan konfiantza gehiago izan dezaten irakasleengandik gurasoenganako ekintzak sustatzea oso garrantzitsua da. Gizarte-laguntzan, goraipamenean eta adorean oinarrituriko komunikazioa erabakigarria da. Gurasoenganako atzeraelikadurak egokia eta zehatza izan beharko luke, gaizki ulerturik izan ez dadin (Nordahl et al 2005).

Amak dira pertsona garrantzitsuenak familia eta eskolaren arteko harremanetan (Nordahl, 2006). Familia eta eskolaren arteko harremanaren % 70 edo % 80 neska-mutilen amek burutua da. Amek laguntzen diete seme-alabei eskolako lanak egiten; eskolak antolaturiko bilera eta jardueretan parte hartzen dute. Gurasoen bertaratzea hobetzeak eragin handia izango luke neska-mutilen eskolako arrakastan. Hala ere, amen edo aiten parte-hartzeak ondorio desberdina du neska-mutilen errendimenduan (Winquist, 1999). Lehen hezkuntza-mailatan gurasoen parte-

hartzera, aita eta amarena alegia, eskolaren eragina baino sei bider garrantzitsuagoa da eskolako arrakasta lortzeko. Ikasgela bateko guraso guztiek beren seme-alabei, neurri berean, laguntza eta adorea emango baliete, horrek eskolako errendimenduaren aniztasuna % 30 gutxituko luke (Desformes, 2005)

FUGen txosten batean (2005), gurasoek familia eta eskolaren arteko harremanetan parte ez hartzeko hamar arrazoi zehazten dira:

1. Guraso batzuek haur txikiak dituzte, eta ez dute zainduko dituen inor.
2. Guraso batzuek arratsaldeko eta gaueko lanaldiak dituzte.
3. Eskoletan ez dira gustura egoten, eskola-eskarmentu txarra izan zutelako beren garaian.
4. Ez dira bileretara joaten, ez dutelako uste garrantzizkoa denik.
5. Estresatuta daude eta arazoak dituzte.
6. Beren harreman girotik at daudela uste dute, eta ez dute beren buruarekiko ziurtasunik bileretara joateko.
7. Uste dute hizkuntza ez dutela ondo ezagutzen eta ez dutela ondo ulertuko.
8. Ezinezkoa iruditzen zaie, eta uste dute irakasleek jakingo dutela zein den hezteko modurik onena.
9. Zenbaiten uste du ez diotela esaten duena ulertuko, eta berak ez duela jakingo nola adierazi.
10. Batzuek uste dute eskolaren gaia irakasleei bakarrik dagokiela, ez beraiei.

Silesek (2003), horrez gain, zehaztu zuen familia eta eskolaren arteko harreman on baten eta kalitatezko irakaskuntzaren artean lotura bat dagoela. Eta gaineratzen du, eskola eta familia urruntzen diren neurrian, eskola-porrotaren eta kultura- eta gizarte-porrotaren arteko lotura nabarmena dela. Ikasleen bizimodu sozialaz eta familia-bizimoduaz arduratzen diren irakasleek ikasle horien motibazioan eragiten dute; izan ere datu gehiago dituzte, heziketaren plangintza egiterakoan, erabaki hobeak hartzeko.

Ikasleen bizimodua eta kultura-esperientzia ezagutzea oinarri on bat da ikasketa-prozesu on eta egoki baterako (Ericsson y Larsen 2000).

Familia eta eskolaren arteko harremana hein handi batean jarreretan datza. Irakasleek garrantzi handia dute harreman on baten garapenean (Chrispeels 1996).

Irakasle batentzat, honako honetan oinarritzen da harremana:

1. Irakasle bakoitzak ama eta aita bakoitzaren egoera bereziarekiko duen interes orokorra.
2. Irakasle bakoitzaren trebetasuna familiei buruzko estereotipoekin lan egiteko.
3. Irakasle bakoitzaren trebetasuna ikasle jakin batekin sistematikoki lan egiteko, harenganako interes

Cohének (1974) irakasleek familia eta eskolaren arteko harremanetan duten erantzukizuna azpimarratzen du. Honako gomendio hauek ematen ditu familia eta eskolaren arteko harremanetarako.

1. Gurasoengandik seme-alabei buruzko informazioa jasotzeko aurretiko jarrera.
2. Semeari edo alabari ikasketetan laguntzeko eskaintza komunikatzea.
3. Gurasoekin elkarlanean aritzeko gogoia duela komunikatzea.
4. Gurasoen kezkak eta seme-alabengan dituzten itxaropenak entzutea.
5. Etxeko heziketa osagarriarekiko interesa komunikatzea.
6. Helburu eta programak gelan azaltzea ikasle eta gurasoentzat.
7. Ikasleen aurrerapenen berri ematea.
8. Etxean seme-alabei ikasketetan laguntzeko zenbait ideia eskaintzea.
9. Gurasoen informazioa eta ideiak erabiltzea.

Irakaslea profesional bat da, eta erantzukizun handiena du harreman on baten eraketan (Nordahl et al 2005). Orokorrean gurasoenganako jarrera positiboa eduki behar du, eta ikasleentzako baliabide modura ikusi behar ditu. Garrantzitsua da arreta etorkizunean jartzea eta ez hainbeste iraganean, batez ere kontuan izanik gurasoek seme-alabengan dituzten sentimenduak. Bestalde gurasoei boterea eman behar zaie, eta azpimarratu haien lanak duen garrantzia.

Ericssoned (2000) "rand zone" hitzak erabiltzen ditu familia eta eskolaren arteko harremanak izendatzeko. "Rand zone" oso lotura argia ez duen arloa da. "Rand zone"ren adibide bat izan liteke irakasleek esku hartu ahal izatea familien hezteko moduan, ohituretan, eta abarrean.

Beste "rand zone" bat litzateke gurasoek eskola-hornikuntza edo jarduerak ordaindu behar izatea, edo gurasoek eragin ahal izatea eskolaren zenbait gaitan, hala nola, diziplinan, zigorretan, edo hezkuntzan orokorrean.

Familia eta eskolaren arteko harreman onak sortzea bientzat onuragarria izango da. Irakasleentzat laguntza handia izango da ikasle bakoitzaren egunerokoa eta egoera berezia ulertzeko. (Thomson et al 2004) Familia eta eskolaren arteko harreman onak garatuz, irakasleek itxaropen errealagoak eraiki ditzakete ikasle bakoitzarengan, eta aldi berean familiei ere itxaropen koherenteagoak eta errealagoak izaten lagundu ahal die.

Gurasoek ere erantzukizun argi bat dute familia eta eskolaren arteko harremanetan. (Chripspeels 1996; Vilchez 2004). Eskolarekiko jarrerak landu behar dituzte eta euren eskola-esperientziarekin eta emaitza akademikoekin loturiko emozioak baliatu behar dituzte. Gehiago konprometitu behar dute eskolaren funtzionamenduan, eta eskolak proposatzen dituen ekintzetan. Familiek eta irakasleek, batera, neska-mutilenganako itxaropen berak sortu behar dituzte. Ulertu behar dugu familiak eta eskolak helburu berak dituztela: eskolako errendimendua eta arrakasta hobetzea.

## **Familia eta eskolaren arteko harremana hobetzeko estrategiak: funtsezko GOLDEN urratsak**

Haurren eskola- garapeneko bost gai garrantzitsuenen artean "Golden 5" proiektuak familia eta eskolaren arteko harremana aukeratu du. Marko teorikoak dio familia eta eskolaren arteko harreman on batek eragin positiboa izango duela neska-mutilen garapenean eta hazkuntzan, aldi berean biengan, familiarengan eta eskolarengan, izango duela eragin positiboa. Familia eta eskolaren arteko harreman on bat sortzea jarrera eta pentsaera sistemikoa lantzean datza. Harreman on horiek eratzeko erantzukizun handiena alderdi profesionalari dagokio, eskolari eta irakasleei. Hala ere, familiak ere lan egin behar du, eskolan eta heziketan dituen itxaropen eta jarrerekin, eta bere sentipen eta emozioez baliatuz. "Badirudi "eskolako estrategia globalen" bidezko ikuspuntu sistemiko bat estrategia indibidualak baino eraginkorragoa dela.

Eskolan esperientzia txarrak izan dituzten gurasoek, edo eskola-porrota duten seme-alaben gurasoek askotan uste dute eskolarekiko harremanak errudun sentiarazten dituela; askotan pentsa dezakete irakasleek seme-alaben eskola-arrakasta ezaren erruduntzat jotzen dituztela gurasoak zein ikasleak. Agintetik kanpo daudela uste dute eta eragin gutxi dutela. Irakasleriak, beraz, estrategiak izan behar ditu gurasoei boterea emateko; jarrera positiboa izan behar dute guraso guztiekiko, eta ikasleentzako baliabide modura ikusi behar dituzte. Irakasleentzat oso garrantzitsua da

inguruko pertsona helduak, giro onean, elkarlanean ikustea, eta horrek eskola-porrotaren arriskua eta eskolaz kanpoko arazoak gutxituko ditu.

Irakasleentzat ere, garrantzikoa da kontuan izatea beste kultura bateko gurasoek arreta handiagoa eskatzen dutela, eta oso garrantzitsua dela harreman on bat sortzeko eta guraso-taldeetan sartu ahal izateko itxaropena sortzea.

Familia eta eskolaren arteko harremanetan, zenbaitetan, zehaztugabeko itxaropenak daude. Beraz, garrantzitsua izango da sistema eta estrategiak sortzea gurasoen eta irakasleen erantzukizun eta betebeharren arloak zein diren argitu ahal izateko.

Berdintasun-harreman baten eragina aipatutako teoria eta ikerketekin bat etorriko da, eta mesedegarria izango da:

- Arrakasta akademikoetarako.
- Autoestimurako
- Osasun psikologikorako.
- Ikasleen eskola-motibaziorako.
- Eskola-doikuntzarako.
- Luzera, ezarritako helburuak lortzeko eta etorkizunekoak planifikatzeko.
- Ikasleak eskolan gustura sentitzeko.

#### *Funtsezko urratsak:*

- *Aldiro gurasoei deitzea berri onak emateko. "Harreman berezien" liburua ere sor liteke bost "Golden" ikasleentzat.*
- *Ziurtatzea "golden" haurren gurasoak bileretara joaten direla, arreta berezia eskainiz (mezu, telefono-dei edo seme-alaben bidez gogoratuz)*
- *Neska-mutilen familienganako eta eskolaz kanpoko bizitzarekiko interesa azaltzea, galderak eginez.*
- *"Familia-curriculum", bere osotasuna kontuan hartuta, ikasgelan erabiltzea, edo aukeraturiko "Golden" hurrekin. ( Ikusi eranskina)*
- *Ikasgelan familia-taldeak antolatzea (eskolaz kanpo, hilabete batez, seme-alabekin batera jarduerak egingo dituzten guraso-taldeak)*
- *Gurasoen, seme-alaben eta irakasleen arteko ikasketa-hitzarmenak egin, erantzukizuna eta hobekuntza helburutzat hartuz (elkarrizketa-eredua ikusi).*





- *Aita eta amen bankua* sortu: gurasoak ikasgelarekin batera lan egitera gonbidatzean datza, "datu-banku" batean esperientzia interesgarri bat idatziz, adibidez, errezetaren bat, lan bat, bidaia bat, ezagupenak, trebetasunak, etab. Gurasoen trebetasuna edo lankidetzeta jasota geratzen da, eta irakasleriak guztiontzako modurik egokienean antolatuko du.

## Aipamenak

Apter, Stephen (1982) *Troubled children/Troubled systems*: Pergamon General Psychology Series,

Berg, Jens Petter: *Utdanning* 9/2002 side 84 og 86

Birkemo, AsbjOrn 2002: *Laeringsmilj0 og utvikling*, UNIPUB

B0, Ingrid (2002) - *Begrepet: Indre vilkár for foreldreskap*.

Coleman, Peter and Collinge J (1993): *Seeking the levers of change: Participant attitudes and school improvement*. In: *School effectiveness and school improvement* 4 : 1

Coleman, Peter and Collinge J (1996): *Learning together: The student/parent/teacher triad*. In: *School effectiveness and school improvement*, Volum 7, page 297-323.

Crispeels, J (1996): *Effective Schools and Home -School-Community partnership Roles : A framework for parent involvement*. *School Effectiveness and School Improvement*, Vol 7 pp. 297-323.

Cohen, S (1974), *Family reactions to the handicapped child*. New York: Hunter College of the City, University of New York.

Desforges, Charles (2205): *Exeter University : Verdens gang* 3/1 page 53.

Epstein, Joyce L (2001): *School, family and Community Partnerships: Preparing Educaters and Improving Schools*, Westview Press.

Ericson, Kjersti and Larsen, Gun : ( 2000) *Skolebarn og skoleforeldre*, Pax forlag.

FUG (2005) *Broer mellom hjem og skole- Handbok om samarbeid mellom minoritesspraklige foreldre og skole*.

Norsk offentlig utredning (NOU) 1995: kap. 12

Norges almenntvitskaplige forskningsråd (1992): Ung i Norge

Nordahl, Thomas (2000): Samarbeid mellom hjem og skole- en kartleggingsundersøkelse

Nordahl, Thomas (2006): Skolelederen 01, page 6-7.

Nordahl, Sørli, Manger, Tveit (2005): Atferdsproblemer blant barn og unge, Fagbokforlaget.

NOVA (2000): Rapport nr 8

NOVA (2002): Rapport nr 13

OECD (1997): "Parents as partners in school"

Parra, Oliva and Sánchez, I (2002): Parents and peers influences on emotional adjustment during adolescence. Presented in: VIII Biennial Congress of the European Association for Research on Adolescence. Oxford, 2002.

Siles, C (2003) La colaboración de los padres con la escuela. In Padres y Maestros, 279 pp 10-14.

Stortingsmelding 14,1997-98 Kap. 4)

Thomson G, Warron S, Carter L (2004): It's not my fault. Predicting High School Teachers who blame blame parents and students for low achievement. In: The High School Journal: 87, 3, pp 5-14.

Vilchez. L.F (2004): Expectativas de los padres y las expectativas de los profesores, In: Padres y Maestros, 254 pp 22-25.

Wentzel, K (1998): Social Relationships and motivation in middle school. The role of parents, teachers and peers, Journal of educational Psychology, 90, 2, pp 202-209

Winqvist, C, (1999). Participación de los padres en las escuelas. ERIC DIGEST.

#### Familia-curriculum:

1. Eskolari, irakasleei, eta orokorrean hezkuntzari buruz ondo hitz egitea.
2. Gizarteari buruzko eztabaida-gai eta ikuspuntu desberdinak zabaltzea ikasleen artean.
3. Eskolak ematen dituen mezuetan eta antolatzen dituen lankidetzajardueretan arreta jartzea eta haiei buruz ondo hitz egitea.
4. Eskolako jarduera-bankuan zure izena jartzea.
5. Familiak beren seme-alabentzako jokaera-eredu ona direla ziurtatzea.
6. Neska-mutilen trebetasunekiko interesa azaltzea, eskolako lanetan laguntzea, ikasketa-giroa sustatzea eta eskolako lanetan laguntzeko etxean lanerako leku on bat sortzea.
7. Ziurtatzea haurrek beti irakurtzeko liburuak dituztela, eta eguneroko lanean erabiltzen dituztela
8. Elikadura eta lo-orduak nahikoak direla ziurtatzea.

## ALDAGAI HAUETAN ERAGITEN DU:

- **Argitasuna/gardentasuna:** arauen argitasunari, itxaropenei, portaerari, eskolan bakoitzak duen eginkizunari dagokie. Argi adierazita badago zer espero den, zer dagoen ondo, zer dagoen gaizki, irakaslea ikasgelako lehen ereduia izanik, ikasleak irakaslearen portaera aurrez jakiteko gai izatea espero da.
- **Irakaskuntza:** irakaskuntza- eta didaktika-teknikak egokiak direla ziurtatzen da. Motibazioan oinarritzen dira, adibide ugari emanez, animatuz, galdetuz, eta ikasleari pentsaraziz.
- **Antolaketa:** ikastaldea ondo antolatuta dago, kudeaketa egokiaz, egituratua, itxaropen argiezin, eta behar duenak laguntza du.

## FUNTSEZKO URRATSAK:

- 1.1. Fluxua eta jarraipena:** Portaera batek ezin du ikasgaia edo lana eten, portaera oker hori kudeatzen eta aldi berean klasea ematen jarraitu behar da. Hona hemen erabili daitezkeen zenbait adibide: pertsonari begietara begiratzea, hitz-gako bat adieraztea, gatazka maila baxuan konpontzea, eskuz adieraztea, kontaktu fisikoa erabiltzea, hurbiltzea, etab.
- 1.2. Arreta:** arreta jartzea eta ikaskide guztien aurrean jokaera onak, eta errepikatzea nahi dugun portaera eta jarrerak goraiatzea.
- 1.3. Proaktibotasuna:** arazoak maila baxuan konpontzea (bakarka, ahopean, ikaslearengandik hurbil, eskola hasi baino lehen edo ondoren)
- 1.4. Progresioa:** taldearen arreta erakartzeko, portaera kudeatzeko sistema bat eratzea, ahozkoak ez diren kodeak erabiliz (adibidez, eskuak altxatzea); espero den portaeraren berri ematea, harremanetarako eredu bat jarraituz (ikasleengana hurbilduz, ahopean hitz eginez, ...)
- 1.5. Aurrea hartzea:** ikasgelan gerta daitezkeenari buruz pentsatzea, eta adi egotea.
- 1.6. Erreakzionatu eta moldatzea:** eskola bukatu ondoren ikaslearekin hitz egitea eta hurrengo saion zer egin adostu, ordezkari portaera desberdinei buruz hitz egin eta portaera okerrak jarraitzen badu, irakaslearen erreakzio-ondorio erlazioaren berri ematea.
- 1.7. Matching-doitzen, portaera gatazkatsuen aurrean arrazoizko erreakzioa ziurtatzea. Garrantzitsua da gatazka ez areagotzea, eta hura hasieran bizia balitz, maila jaitsi, irribarre egin, eskerrak eman, eta begietara begiratzea.**
- 1.8. Sinkronizazioa:** ahalik eta lasterren portaera-arazoari heltzea.
- 1.9. Momentum:** jarduerak eta aginduak sekuentzia naturaletan eta segidakoetan antolatzen direla ziurtatzea. Jarduerak ez badute segida natural bat jarraitzen, kontrola galtzea errazagoa da, oharkabean, baldintzak falta direlako, etab.
- 1.10. Finkatu eta proiektatzea:** Urrats honetan, saio bat bukatzean dagoenean, hura finkatu eta hurrengo ikasgaia proiektatzeko denbora antolatzen da. Ikasleentzat garrantzitsua da jakitea zer egin den eta zer ikasi den, zer egon den ondo eta zer ikasiko den hurrengo ikasgaietan.
- 1.11. Ohiturak aldatuz:** Ikasleen edo ikasle eta irakasleen arteko jokamoldeak aztertzea eta egunerokotik at dagoen zerbait edo espero ez den zerbait egitea.
- 1.12. Gogoratu:** Mezu guztiak arbelean idaztea (Ziurtatzea uneoro zer egin behar duten jakin dezaketela, idatziz argi azaldu zaielako).

## 2.- HARREMANAK SORTZEN:

### ALDAGAI HAUETAN ERAGITEN DU:

- **Hurbiltasuna:** Komunikazio ziurra, irekia, ikaslearen gizarte-bizitza eta horrekin zerikusia duten eguneroko alderdiak.
- **Gatazkak:** Ikasleekin desadostasunak daudenean arazoek koponketa lantzen da, eta horri buruz hitz egiten dugu.
- **Laguntza emozionala eta konfiantza:** Laguntza emozionala.
- **Laguntza akademikoa:** Laguntza akademikoa.
- **Itxaropenak:** Itxaropen handiak ikasleria osoarengan.
- **Mendekotasuna:** Independentzia eta autonomia.
- **Iraunkortasuna:** Ikasleekiko harremanetan iragarri daitekeena, zuzena, denekin zerikusia duena, eta emozionalki egonkorra.
- **Umorea:** Umorea erabiltzen dut, elkarrekin barre egiten dugu, ez da ironia erabiltzen.

### FUNTSEZKO URRATSAK:

- 2.1. **Izena esan:** haurrari hitz egin behar diogunean, eta ziurtatu behar dugu ikasgai bakoitzean gutxienez behin haurrari begiratzen diogula. ( Behatzea, hurbil egotea, goraiatzea, laguntzea, etab
- 2.2. **Atzeraelikadura:** Ikasleei atzeraelikadura positiboa eta eraikitzailea ematea, eta aukera eta portaera positibotara bideratzea.
- 2.3. **Urrezko unea:** Neska edo mutilarenganako interesa azaltzea, eta eskolaz kanpoko gaiei buruz hitz egitea.
- 2.4. **Zurrunmurrak:** Ikasleei modu onean hitz egitea beste heldu edo haur batzuk aurrean daudenean.
- 2.5. **Onarpen positiboa:** Irribarre egitea, eta onarpen positiboa azaltzea ikasle batekin topo egiten duzunean ikasgelatik kanpo.
- 2.6. Arazoak daudenean, **ikasleen ikuspuntutik** ikusten saiatzea eta entzuteko prest egotea..
- 2.7. **Ikasgelan umorea erabiltzea.**
- 2.8. **Gizarte-profila erabiltzea:** Ikasleen gaitasunak, beren trebetasunak, beren lan ona edo portaera onak ikastalde osoarentzako erreferentziatzat erabiltzea.
- 2.9. **Hutsetik hastearren teknika erabiltzea:** egun bakoitza eta ikasgai bakoitza aukera berri bat da.
- 2.10. Haurrak esandakoak **gogoratzea**, errepikatzea, eta interesa azaltzea.
- 2.11. **Irakasleriaren aurkezpena:** Irakasleak bere buruari buruz hitz egiten du, bere bizitzaz, eskarmentuaz,

## 3. GIZARTE GIRAIA.

### ALDAGAI HAUETAN ERAGITEN DU

- **Identitatea eta partaidetza:** Ikastaldea indartzea; gurasoekin eta beste irakasleekin ondo hitz egiten da ikasleei buruz.
- **Lankidetzak:** Berdinen arteko lankidetzak sustatzen da, gelan esertzeko moduari zein ikasgaiei dagokienez.
- **Lehiarik EZ:** Norbanakoaren aurrerapenak alderatzen dira, eta ahaleginak azken emaitzak bezain garrantzitsuak dira.
- **Eragina:** Ikasleei entzun egiten zaie, erabakiak hartzen eta taldean gatazkak konpontzen laguntzen zaie.
- **Ongizatea:** Seguru daude; konfiantza dute; ez dago bullying-ik, eta giro on eta atseginean daude.
- **Argitasuna:** argitasuna arauetan, ohikerietan, etab.
- **Ingurune fisikoa:** Ingurune fisikoa egokia da, haiek sortua, apaindua eta atsegina..

### FUNTSEZKO URRATSAK:

- 3.1. **Ikasleria ezagutzea**, bakoitza elkarriketatu, hainbat jardueraren bidez, korroen unea, gizarte bingoak, etb. (Materialak: i, 2)
- 3.2. Ikastaldean **besteekiko harremanei eta jokaerari buruzko 3-5 arau positibo lantzea.**
- 3.3. **Gizarte-sustapen sistematikoa eta ebaluazioa** (zerekin daude pozik irakaslea edota ikasleak?, zertan dira trebeak?)
- 3.4. **Autonomia sustatzea**, ikasteko estrategiak eta ikastaldearen antolaketa azpimarratuz.
- 3.5. **Berdinen arteko tutoretza:** ikasleen arteko laguntza akademikoa.
- 3.6. Eguneroko ikasgaiaren ondoren, **ebaluazio positibo sistematikoak.**
- 3.7. **Lankidetzak:** Elkarrekin ekintzak egitea (egitasmoak, artea, ikuskizunak, etb.)
- 3.8. Norbanakoarentzako edota ikastaldearentzako **gure helburua aurkitzea**
- 3.9. **Esanguratsua: Ikasle onak gainerakoentzako eredu gisa erabiltzea.**
- 3.10. **"...-en eguna":** Ikaslea erakar gunea denean (joko bat, familiaren parodia bat, etxeko sekretu bat ekarriz)
- 3.11. **"Isilpeko laguna" izeneko jarduerak.** Ikasle bakoitzak "isilpeko" lagun bat izango du; beraz, laguntza eta sostengua eman beharko dio, baina hura konturatu gabe, "isilpeko" laguna da eta. Astearen amaieran partekatu egiten da eta bakoitzak esaten du zein den bere ustez "isilpeko" laguna, "nabaritu ez diren" laguntza-keinu gehien egin dituenak irabaziko du.
- 3.12. **Ikasketa kooperatiboko estrategiak erabiltzea.** (Johnson & Johnson)

konpontzeko denbora gordetzea eskola-saio bakoitzean.

**3.14. Gure zirrarak:** bakoitza bere zirrarak, eskaerak, beharrak azaltzeko gai izatea, eta gizarte-giroak hori egiten utz diezaiola.

**3.15. Elkartasun-jarduera batean parte hartzea** ( norbaiti laguntza ematea)

**3.16. Denen artean ikasgela apaintzea.**

**3.17. Ikasgela antolatzea** (ikasmahaiak, loreak, marrazkiak, etab.)

## ALDAGAI HUETAN ERAGITEN DU

- **Oinarriak:** ikasleei ikasketa doitua errazteko oinarriak.
- **Inklusiboasunari arreta:** inklusibotasunari arreta, ikasgelako aniztasunari arreta ingurune positibo batetik.
- **Aukerak:** Aukerak eskaintzen dira, ikasketei eta harremanei ekiteko modu desberdinak.
- **Balioestea:** beren ikasketa-prozesuan, ikasleak balioetsi eta bultzatzeko gaitasuna.
- **Indibidualizazioa:** ikasle bakoitzaren beharrei eta banakoen arteko ezberdintasunei arreta jartzea.
- **Ekarpena:** ikasleak beren burua hobe dezaten bultzatzea; ikasleak autoebaluazioa egitera, aurre egiteko, gainditzeko, eta beren beharrei eta itxaropenei erreparatzeko estrategiak ikastera bultzatzen ditu.
- **Lankidetzak:** Zein neurritan lantzen ari da ikasle bakoitzaren behar eta ezaugarrietara egokitze-prozesua gurasoen eta ikastetxearen laguntzarekin?.

### FUNTSEZKO URRATSAK:

- 4.1. **Aukeratzea:** Ikasleak gai izango dira hainbat zeregin, maila eta lan-estrategien artean aukeratzeko. Bost “golden” ikasleei egin ditzaketen zereginak ematea.
- 4.2. **Boligrafo berdea:** liburuak eta probak zuzentzeko boligrafo gorriaren ordez berdea erabiltzea, ondo dagoenari, hobetu daitekeenari, eta abarri erreparatuz.
- 4.3. **Ikasleen ebaluazio pribatua,** ez beste ikasle edo irakasle batzuen aurrean. Hurrekin bakarka hitz egitea, nola hobetu dezakeen azalduz.
- 4.4. Hezkuntza-prozesuan autonomia hobetzeko **ikasketa-estrategietan jartzea arreta.**
- 4.5. **Interesa:** eskolak planifikatzeko orduan, **ikasleen interesak** eta beren esperientziak erabiltzea.
- 4.6. **Hezkuntza berezia** ikasgelan bertan edo berari lotuta ematen da.
- 4.7. **Beraien materialak erabiliz.**
- 4.8. **Ikasleak autoebaluatzeko sistemak erabiliz.**
- 4.9. **Ikasleak baliabide modura erabiltzea:** berdinen, ikasleen arteko laguntza.
- 4.10. **Golden ikasleei laguntza gehiago ematea, eta gai akademikoetan arreta gehiago jartzea.**
- 4.11. **Lan-planak erabiltzea,** banakako ikasketa modura .

**ALDAGAI HAUETAN ERAGITEN DU:**

- **Jarrerak:** Familiarekin lankidetzan jardutearen aldeko jarrera.
- **Informazioa:** Familia eta eskolaren arteko datu-trukaketa.
- **Elkarrizketa:** Irakasleen eta familiaren arteko norabide bikoitzeko komunikazioa.
- **Partaidetza:** Familiak eskolaren funtzionamenduan parte hartzen du.
- **Borondatezkotasuna:** Familiarekiko harremana borondatean oinarritzen da, eta ez kanpotik ezarritako betebeharrean.

**FUNTSEZKO URRATSAK:**

5.1. **Aldiro harremanak izatea familiarekin**, mezu positiboak emanez. (telefonoa erabiltzea edo bestela, horren ordez, agendan ohar berezi bat idaztea 5golden ikasleentzat)

5.2. Elkarrizketa edo bileretan, **gurasoei galdetzea** beren seme-alabak autonomoak diren eta hobetzen ari diren.

5.3. **Informazioa:** Honako gai hauei buruzko galdeketa erabiltzea: motibazioa, autoestimua, aldaketa akademikoak, itxaropenak, gizarte aldaketak beren seme-alabengan dituzten itxaropenak hobetzeko.

5.4. **Ikaslearen, irakaslearen eta gurasoen arteko “ikasketa-kontratuak”, arreta guztia erantzukizunean eta hobekuntzan jarriz.**

5.5. **5 Golden ikasleen gurasoak**, arreta berezia ematen zaienean (telefono deiak, mezu bereziak haurren bidez, ...) bileretara joaten diren ala ez ikustea.

5.6. **Familiaz eta egiten dutenaz interesa azaltzea**, haurrei galderak eginez eta interesa azalduz.

5.7. **Ikasgelako gurasoekin eta 5 golden ikasleekin “familia-curriculum” osotasun gisa erabiltzea.**

5.8. **“Jardunaldi irekien eguna”**. Ikasle eta familien eguna, haiek ikasleek eginiko lana, ikasmahaiak eta ikasgela ikus ditzaten.

5.9. **Ikasgelan familia-taldeak antolatzea** (hilean behin arratsaldez/gauez guraso-taldearen eta ikastaldearen arteko jarduerak)

5.10. **Ikasgelan guraso-banku bat sortzea**, gurasoek beren ekarpena egin dezaten (laguntza- zaintza-garraiartzea- ikasgela lanerako eratzea- interes bereziei buruzko hitzaldiak ikasgelan, hala nola bidaiak, etab.)

5.11. **Elkarrizketa irakaslearekin, ikaslearekin eta gurasoekin ikuspegi positibo bat erabiliz.**

Familiaren curriculum:

1. *Eskolari, irakasleari et orokorrean heziketari buruz ondo hitz egitea.*
2. *Gazteen artean, eztabaidagai eta gizarteari buruzko ikuspegi berriak sortzea.*
3. *Arreta jartzea eta eskolak bidaltzen dituen mezuei eta bultzatzen dituen jardueri buruz modu positiboan hitz egitea*
4. *Eskolako ekintza-bankuan zure izena ematea.*
5. *Familiak beren seme-alabentzako eredu onak direla ziurtatzea.*
6. *Haurrek dituzten trebetasunekiko interesa azaltzea, eta eskolako lanetan laguntzea, ikasketa-giroa sustatzea, eta etxean lanerako leku bat sortzea eskolako lanekin laguntzeko.*
7. *Haurrek beti irakurtzeko liburuak dituztela eta eguneroko lanean erabiltzen dituztela ziurtatzea.*
8. *Elikadura eta lo-orduak nahikoak direla ziurtatzea.*
- 9.